

Міністерство освіти і науки України
Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського

ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД І СУЧАСНІСТЬ

**Матеріали
XXVII наукової конференції
здобувачів вищої освіти**

Випуск 40

Одеса – 2021

4. Про стандартизацію: Закон України від 5 червня 2014 р. №1315- VII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
5. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15 січня 2015 р. №124- VIII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>

СТРИМКИЙ РОЗВИТОК КОМП'ЮТЕРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ТА СУЧАСНА КОМП'ЮТЕРНА ЗЛОЧИННІСТЬ

Науменко Н., Кудлай І. В.

Сучасний етап розвитку суспільства багато в чому характеризується зростаючою роллю інформаційної сфери, що представляє собою сукупність інформації, інформаційних інфраструктур, суб'єктів, що здійснюють збір, формування, поширення і використання інформації, та інформаційно-комунікаційних технологій. Інформаційна сфера має значний вплив на розвиток міждержавних відносин і сприяє інтеграції держав у загальний інформаційний простір.

Сьогодні комп'ютерна інформація являє собою високотехнологічне середовище масової комунікації, яка зумовлює вироблення специфічних методів і засобів по її захисту. Відсутність єдиної правової політики в діяльності міжнародних організацій і всього міжнародного співтовариства з уніфікації та регламентації правових основ у сфері захисту комп'ютерної інформації призвело до того, що не тільки національна, а й міжнародна безпека знаходяться під загрозою у зв'язку з розвитком комп'ютерної злочинності, що не має державних кордонів.

Визнаючи провідну роль інформаційних і телекомунікаційних технологій, варто звернути увагу і на зростаючу останнім часом комп'ютеризацію різних видів діяльності. Використання комп'ютерів дозволяє з одного боку підвищити ефективність і продуктивність будь-яких видів діяльності, а з іншого носить і негативний відбиток, пов'язаний з вторгненням в кіберпростір хакерів, створенням шкідливих комп'ютерних програм, вчиненням кримінальних злочинів за допомогою або щодо комп'ютерної інформації.

Таким чином, технологічна революція не тільки сприяла розвитку економіки, торгівлі, комунікацій, забезпеченню ефективного інформаційного обміну, а й надала унікальній інструментарій особам, схильним до скоєння злочинів. Особливу занепокоєність викликає збільшення кількості злочинів у

сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), комп'ютерних систем та мереж, як в світі, так і в Україні, оскільки такі злочини не лише гальмують позитивні тенденції розвитку, а й завдають шкоди суспільству, державі, суб'єктам інформаційних відносин в усіх сферах господарювання та окремим громадянам. Сьогодні професія програміста перестала бути чимось унікальним, а розвиток супутникового зв'язку, засобів оптоволоконних комунікацій, локальних і глобальних комп'ютерних мереж зумовило зростання числа комп'ютерних злочинів і осіб, які їх здійснюють. Чим інтенсивніше зростання комп'ютеризації, тим більш реальним стає зростання злочинності, пов'язаної з новими технологіями.

Цілком очевидно, що стрімкий розвиток комп'ютерних технологій та міжнародних комп'ютерних мереж як невід'ємної частини сучасної міжнародної дійсності створив передумови, які в чималому ступені полегшують вчинення злочинних діянь з використанням інформаційних технологій як всередині будь-якої країни, так і на міжнародному рівні. Зазначені зловживання, укупі з використанням персональних комп'ютерів, розширили арсенал комп'ютерних злочинів.

Нестійкість глобальних інформаційних інфраструктур внаслідок незахищеності від комп'ютерних вірусів, які поширюються з феноменальною швидкістю і періодично вражають досить великі сегменти інформаційного простору, також завдає шкоди не тільки окремим користувачам і виробникам комп'ютерної інформації, але і всій світовій спільноті.

Сучасна комп'ютерна злочинність завдає шкоди різним сторонам суспільних відносин. Так, об'єктом даної злочинності може виступати ціле коло охоронюваних державою суспільних відносин у сферах національної та громадської безпеки, економіки, інформатики, конституційних прав і свобод людини і громадянина, суспільної моральності та інших.

Комп'ютерні злочини, і злочини пов'язані з використанням комп'ютерів, являють собою явище міжнародного масштабу, що вимагає прийняття рішень на міжнародному рівні. Щоб знайти такі рішення, міжнародному співтовариству слід ретельно проаналізувати ті засоби зміцнення міжнародного співробітництва, якими воно має в даний час. Йому також слід спробувати поглибити свої пізнання і розуміння різних проявів цього феномена, проблем, породжуваних цими проявами, і можливих, і бажаних шляхів попередження цього явища і боротьби з ним.

Цілком очевидно, що у зв'язку з інтенсивним розвитком інформаційно-телекомунікаційної технологій, кількість скоєних злочинів з використанням комп'ютерів в наступні роки буде тільки збільшуватися, завдаючи значної шкоди не тільки окремим державам, але і всьому світовому співтовариству. Звичайно ж, важко уявити і те, що протягом найближчого десятиліття зростання таких злочинів буде продовжуватися, не зустрічаючи посилення протидії з боку правоохоронних органів.

Принципово важливо підкреслити, що вирішення проблеми пов'язаної із захистом комп'ютерної інформації неможливо без проведення грамотної і системної державної політики в цій галузі. Втручання держави має бути зосереджено на створенні спеціального механізму захисту комп'ютерної інформації шляхом розробки нового законодавства, що враховує накопичений негативний і позитивний досвід у цій сфері діяльності. Під приводом вдосконалення захисту інформаційних прав громадян при цьому не повинні вживатися заходи, невинувато обмежують свободу діяльності суб'єктів і свободу реалізації належних їм конституційних прав. В іншому випадку може виникнути небезпечна ситуація, коли "масштабні завдання правоохоронної системи, зрештою, можуть бути піддані нівелюванню і принижені до рівня, адекватного наявним мізерним правовим засобам".

На даний момент нагально необхідним є створення єдиного ефективного міжнародного механізму протидії цьому виду злочинності. Потрібно вдосконалити систему взаємозв'язку та взаємодії правоохоронних органів України з правоохоронними органами інших держав, для вирішення проблем, які виникають на практиці при розслідуванні та попередженні кіберзлочинності. Важливим кроком - є залучення до цього процесу відповідних фахівців у сфері інформаційних технологій, наприклад, залучати професійних хакерів до підрозділів по розслідуванню кіберзлочинів для реалізації своїх функцій. Також потрібна підготовка висококваліфікованих працівників для національних підрозділів по боротьбі з кіберзлочинністю, а саме підготовка ІТ-спеціалістів широкого профілю – інженер-програмістів, системних адміністраторів, спеціалістів служб технічної підтримки, аналітиків комп'ютерного банку, аналітиків з комп'ютерних систем тощо. Грамотне і розумне поєднання міжнародно-правових і внутрішньо-державних засобів у підсумку має сприяти якщо не повному усуненню порушень у сфері захисту комп'ютерної інформації, то хоча б частковому їх усуненню.

1. Конвенція про кіберзлочинність: від 23.11.2001 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_575
2. Амелін О. Визначення кіберзлочинів у національному законодавстві. *Науковий часопис Національної академії прокуратури України*. 2016. № 3. С. 1–10.
3. Гуцалюк М. Проблеми організаційно-правового забезпечення захисту інформаційних систем в Internet [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bezpeka.com/ru/lib/spec/law/legal-protection-informationsystems-Internet.html>
4. Європіна І. В. Види протиправних діянь у сфері новітніх інформаційних технологій. *Вісник Академії адвокатури України*. 2010. № 3 (19). С. 129–136.

5. Петриченко О. Проблеми вдосконалення кримінального законодавства в сфері комп'ютерних технологій // Центр исследования компьютерной преступности [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.crime-research.ru/library/Oleg03.html>
6. Пилипчук В. Г., Дзьобань О. П. Теоретичні та державно-правові аспекти протидії інформаційному тероризму в умовах глобалізації. *Стратегічні пріоритети*. 2011. № 4 (21). С. 12–17.

ПРАВО НА ЩОРІЧНУ ВІДПУСТКУ В ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ (ЗА ОЦІНКАМИ УКРАЇНСЬКИХ НАУКОВЦІВ)

Миргородська О., Мойсеєва Т. М.

Курс України на євроінтеграцію вимагає приведення національного законодавства (в тому числі – трудового), у відповідність до міжнародно-правових норм і стандартів, що актуалізує проблему вивчення зарубіжного досвіду правового регулювання трудових відносин взагалі і часу відпочинку, зокрема.

Означена тема не залишилася поза увагою вітчизняних дослідників. Розглянемо основні аспекти міжнародного досвіду реалізації права на щорічну відпустку (не торкаючись питання відпусток для окремих категорій працівників та спеціальних відпусток).

1. Міжнародні стандарти права на щорічну відпустку. Автори, досліджених нами робіт, наголошують на тому, що у питаннях регламентування щорічних відпусток, держави орієнтуються на мінімальні стандарти гарантій права працівників на відпочинок, визначені у низці міжнародних актів. Так, право на відпочинок, включаючи право на оплачувану відпустку, закріплене у ст. 24 Загальної декларації прав людини (прийнята ООН 10 грудня 1948 р.), у ст. 7 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права (прийнятий ООН 16 грудня 1966 р.); Європейській соціальній хартії, прийнятій Радою Європи 18 жовтня 1961 р. в Турині (ст. 2 визначала тривалість оплачуваної щорічної відпустки не менше двох тижнів); Директивах Європейського парламенту і ради ЄС (приміром, Директива Європарламенту і Ради 2003/88 ЄС «Про деякі аспекти організації робочого часу» від 4 листопада 2003 року запроваджує низку гарантій щодо часу відпочинку та визначає певні вимоги до